

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Момяна Мартинова Гунева

професионално направление: 3.6. Право
научна специалност: Наказателно право

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по научна специалност „Наказателно право“ в професионално направление 3.6. Право, докторска програма Наказателно право в Юридическия факултет на УНСС

Автор на дисертационния труд: Спас Крумов Панайотов – задочен докторант, на обучение, финансирано от държавата, в катедра „Наказателноправни науки“ на Юридическия факултет на УНСС

Тема на дисертационния труд: „ОТНЕМАНЕ В ПОЛЗА ВА ДЪРЖАВАТА НА ИМУЩЕСТВО, ПРИДОБИТО ОТ ПРЕСТЪПНА ДЕЙНОСТ“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1096/16. 04. 2024 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът е зачислен като редовен докторант за обучение по докторска програма „Наказателно право“ в катедрата по наказателноправни науки в Юридическия факултет на УНСС със Заповед на заместник-ректора по НИД на УНСС № 1036/08. 05. 2020 г. Със Заповед № 2736/17. 10. 2023 г. на заместник-ректора по НИД на УНСС редовната докторантура е трансформирана в задочна.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е с текст в обем от 172 стр., като изложението обхваща увод, три глави и заключение. Към работата е приложен списък на използваната литература, който включва 96 източника – учебници и научни изследвания на български и руски език, както и 275 бележки под линия.

Трудът е логично структуриран. В **увода** е обоснована актуалността на проблема, произтичаща от динамиката на законодателството в сферата на отнемането на незаконно придобито имущество. Авторът посочва теоретичното и практическо значение на изследването. Обектът, предметът и целите на труда са прецизно дефинирани. Посочени са и използваните методи на научно изследване. **Глава първа** подробно анализира българската правна уредба в разглежданата област, като проследява регламентацията на отнемането в последователно приеманите наказателни закони и връзката и приемствеността в наказателната политика. **Глава втора** има за предмет анализа на международноправните норми и правото на Европейския съюз, уреждащи отнемането и новите положения в чл. 53, повлияни от тези актове. В **глава трета** са разгледани и съпоставени механизмите за отнемане на незаконно придобито имущество, очертани в НК и тези, предвидени в други отрасли на правото. **Заключението** обобщава направените в отделните глави изводи, което дава възможност да се предложат и решения *de lege ferenda*.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Основните достойнства на дисертационния труд могат да бъдат намерени в следните насоки:

На първо място темата, неясно защо, е доста пренебрегвана. Макар и нормата, обект на изследването, да е сред най-прилаганите, липсва цялостно монографично изследване, което е неоправдано с оглед актуалността на проблема в съвременния свят. Казаното очертава важността на изследването и естествения интерес, който то предизвиква у четящия. Тук трябва да се посочи и ясният език и подреденото и последователно излагане на проблемите, които сами по себе си са сериозни качества на автора и са залог за успешна научна кариера.

На второ място цялото изложение демонстрира дълбокото познаване на регламентацията, както и на релевантните актове на ООН и ЕС. Това прави труда особено ценен, тъй като наказателноправната уредба непосредствено произтича от нормите на международното право и правото на Европейския съюз в тази материя.

На трето място следва да се посочи широкият поглед върху извъннаказателноправната уредба, което позволява да се направят интересни съпоставки и отграничения и на основата на добросъвестен критичен анализ да се аргументира собствено виждане.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Направените изводи и предложения *de lege ferenda* заслужават внимание, тъй като биха допринесли за осъвременяването на института на отнемането на имущество, регламентиран в чл. 53 НК и разширяването на наказателноправната реакция спрямо придобитото чрез престъпление.

Изложеното показва, че представеният дисертационен труд отговаря на всички нормативни изисквания и демонстрира по убедителен начин способността на автора му за самостоятелно и достатъчно задълбочено научно изследване.

В заключение - приемам изготвената от дисертанта справка за посъществените приноси в представения за защита труд.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представени са три публикации – студията „Развитие на института на отнемане на имущество и принципното положение *non bis in idem*“, статията „Гражданската конфискация“ и отнемането на незаконно придобито имущество по чл. 53 от НК в светлината на последните законови промени“. и публикуваното научно съобщение „Новите положения в чл. 53 от Наказателния кодекс на РБ“.

Публикациите демонстрират научните постижения на автора и представляват задълбочени проучвания по отделни аспекти на дисертационния труд.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът вярно отразява съдържанието и основните изводи, направени в разработката и позволяват дори на читател, незапознат детайлно с тематиката да получи правилна представа за същността на поставените въпроси.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Като първо монографично изследване по темата и първи самостоятелен труд от такъв мащаб на автора, работата не е лишена от известни недостатъци.

Преди всичко е необходимо още в заглавието да се посочи, че акцентът е поставен върху законовата уредба в НК, което е лесно преодолимо, тъй като в противен случай читателят би могъл да се заблуди, че трудът е фокусиран върху особено актуалния ЗОНПИ.

В тази връзка считам, че съпоставките между извъннаказателноправните механизми за отнемане, т. нар. „гражданска конфискация“ и отнемането по чл. 53 НК и особено конкуренцията между тях, възникваща при някои хипотези, не са достатъчно убедително аргументирани.

Би било изключително полезно, особено с оглед интересите на практиката, да се изследва по-подробно значението на израза „независимо от наказателната отговорност“. Изглежда авторът се е побоял да обсъди всички аспекти на проблема и се е задоволил с повърхностно отбелязване на въпроса.

Както беше вече посочено, предложенията *de lege ferenda* заслужават внимание, но би следвало специално и допълнително да бъдат аргументирани, тъй като независимо от тяхната разумност не звучат убедително.

Използвайки литература само на български и руски език, авторът се е самоограничил, тъй като в европейската литература са налични многобройни източници, посветени на различни аспекти на „гражданската конфискация“.

Направените забележки не се отразяват значително върху качествата на труда, а по-скоро могат да бъдат използвани при желание от страна на автора, за подобряването му при евентуално отпечатване.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Считам, че предложеният дисертационен труд отговаря на изискванията, посочени в чл. 6, ал. 6 на Закона за развитие на академичния състав в Република България, поради което давам положително заключение и предлагам на основание чл. 10, ал. 1 от същия закон на **Спас Крумов Панайотов** да бъде присъдена образователната и научна степен „**доктор**“.

гр. София,
20. Май 2024 г.

Изготвил становището:

проф. д-р М. Гунева

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY**OPINION**

By prof. Dr. Momyana Martinova Gouneva

Professional field: 3.6. Law
scientific speciality: Criminal Law

Subject: dissertation for awarding the educational and scientific degree
"Doctor" in the *scientific specialty* "**Criminal Law**" in *professional field* **3.6.**
Law,
Doctoral Program Criminal Law
at the Law Faculty of UNWE

Author of the dissertation: Spas Krumov Panayotov – part-time PhD student,
on state-funded training,
at the Department of Criminal Law at the Law Faculty of UNWE

**Topic of the dissertation: ""Forfeiture in favor of the state of property
acquired from criminal activity""**

Reason for presenting the opinion: participation in the composition of the
scientific jury on the defense of the dissertation according to Order No 1096/16.
04. 2024 of the Rector of UNWE.

1. Information about the dissertant

The dissertant was enrolled as a full-time Doctoral student for education in the Doctoral Programme in Criminal Law at the Department of Criminal Law at the Law Faculty of UNWE by Order of the Vice-Rector on Scientific Research Institute of UNWE No 1036/08. 05. 2020 By Order No 2736/17. 10. 2023 of the Vice-Rector for Scientific Research of UNWE the regular doctoral studies has been transformed into part-time.

2. General characteristics of the submitted dissertation

The dissertation work has a text in a volume of 172 pages, as the presentation covers an introduction, three chapters and a conclusion. Attached to the work is a bibliography, which includes 96 sources – textbooks and scientific research in Bulgarian and Russian, as well as 275 footnotes.

Work is logically structured. In the **Introduction** the topicality of the problem stemming from the dynamics of legislation in the field of forfeiture of illegally acquired assets is justified. The author points out the theoretical and practical significance of the study. The topic, object and objectives of work are precisely defined. The methods of scientific research used are also indicated. **Chapter One** analyses in detail the Bulgarian legal framework in the area under consideration, by tracing the regulation of the taking in the penal laws consistently enacted and the relationship and continuity in criminal policy. **Chapter Two** has as its object the analysis of the international legal norms and the law of the European Union governing seizure and the new situations in art. 53 influenced by these acts. In the **Chapter Three** the mechanisms for forfeiture of illegally acquired property, outlined in the Penal Code and those provided for in other branches of law, are examined and compared. **Conclusion** summarizes the results made in the individual chapters, which makes it possible to propose solutions *de lege ferenda*.

3. Evaluation of the scientific and applied research results obtained

The main merits of the dissertation work can be found in the following directions:

First of all, the topic, unclear why, is quite neglected. Although the norm subject of the study is among the most applied, there is no comprehensive monographic study, which is unjustified in view of the topicality of the problem in the modern world. What has been said outlines the importance of the study and the natural interest it arouses in the reader. Here should be pointed out the clear language and the orderly and consistent presentation of the problems, which in themselves are serious qualities of the author and are a pledge of a successful scientific career.

Secondly, the whole exhibition demonstrates the deep knowledge of the regulation as well as the relevant UN and EU acts. This makes work particularly valuable, as criminal law directly stems from the rules of international and European Union law in this matter.

Thirdly, the broad view of extra-criminal law should be indicated, which allows interesting comparisons and boundaries to be made and on the basis of a bona fide critical analysis to justify one's own view.

4. Evaluation of scientific and applied scientific contributions

The conclusions and suggestions made *de lege ferenda* deserve attention, as they would contribute to the modernization of the Institute of Asset Forfeiture,

regulated in art. 53 of the Penal Code and the extension of the criminal law reaction to the acquired through a crime.

The present thesis shows that the presented dissertation meets all regulatory requirements and demonstrates in a convincing way the ability of its author for independent and sufficiently thorough scientific research.

In conclusion, I accept the dissertation's report on the more significant contributions in the work submitted for protection.

5. Evaluation of dissertation publications

Three publications are presented – the study "Development of the Institute of Asset Forfeiture and Principal Status" *non bis in idem*“, the article "Civil forfeiture" and the forfeiture of illegally acquired property under art. 53 in the light of recent legislative changes."

and the published scientific announcement "The new provisions in art. 53 of the Criminal Code of the Republic of Bulgaria.

The publications demonstrate the scientific achievements of the author and are in-depth studies on individual aspects of the dissertation.

6. Evaluation of the autoreferentia

The autoreferate faithfully reflects the content and the main conclusions made in the paper and allows even a reader who is not familiar with the subject in detail to get a correct idea of the essence of the questions raised.

7. Critical remarks, recommendations and questions

As the first monographic study on the subject and the first independent work of this magnitude of the author, the work is not without known shortcomings.

First of all, it is necessary to point out in the title that the emphasis is placed on the legal framework in the Penal Code, which is easily overcome, as otherwise the reader could be mistaken that the work is focused on the particularly topical Law on Forfeiture of Illegally Acquired Assets.

In this regard, I believe that the comparisons between the non-criminal law mechanisms for forfeiture, the so-called 'non-criminal law mechanisms'. "civil forfeiture" and seizure under art. 53 CC, and especially the competition between them, arising in some hypotheses, are not sufficiently convincingly argued.

It would be extremely useful, especially in view of the interests of practice, to examine in more detail the meaning of the expression 'irrespective of criminal

liability'. It seems that the author was afraid to discuss all aspects of the problem and was content with a superficial note of the matter.

As has already been pointed out, the proposals *de lege ferenda* deserve attention, but should be specially and additionally justified, since, regardless of their reasonableness, They don't sound convincing.

Using literature only in Bulgarian and Russian, the author has limited himself, as numerous sources dedicated to various aspects of "civil confiscation" are available in European literature.

The remarks made do not have a significant impact on the qualities of the work, but rather can be used, if desired, to improve it in the event of printing.

CONCLUSION

I believe that the proposed dissertation meets the requirements set out in art. 6, para. 6 of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, which is why I give a positive conclusion and propose on the grounds of art. 10, para. 1 of the same law of *Spas Krumov Panayotov* to be awarded the educational and scientific degree "*Doctor*".

Sofia,
20. May 2024

Prepared the opinion:

Prof. Dr. M. Gouneva